

Преюдициално запитване**Дата на постъпване в Съда:**

20 януари 2020 г.

Запитваща юрисдикция:

Višje sodišče v Ljubljani (Словения)

Дата на акта за преюдициално запитване:

18 декември 2019 г.

Длъжник в несъстоятелност:

ALPINE Bau GmbH

[...]

ПРЕЮДИЦИАЛНО ЗАПИТВАНЕ

Във вторичното производство по несъстоятелност срещу длъжника ALPINE BAU GMBH, Залцбург — дъщерно дружество Celje (Целье) [...] Višje sodišče v Ljubljani [Апелативен съд, Любляна] е сезиран с жалба, която синдикът във висящото главно производство по несъстоятелност срещу ALPINE Bau GmbH, [...] Wals в Залцбург, Австрия [...], е подал срещу определението на Okrožno sodišče v Celju [Окръжен съд, Целье] [...] от 5 юли 2019 г., с което се отхвърля искането за предявяване на вземанията на кредиторите, подадено от горепосочения синдик в главното производство по несъстоятелност [...] на 30 януари 2018 г.

**СПИРАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО ПРЕД НАЦИОНАЛНАТА
ЮРИСДИКЦИЯ**

С определение [...] от 18 декември 2019 г. Višje sodišče v Ljubljani [...] спира производството и решава да отправи преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз. [ориг. 1]

**РЕЗЮМЕ НА ПРЕДМЕТА НА СПОРА И НА РЕЛЕВАНТНИТЕ
ФАКТИ**

1. С определение от 19 юни 2013 г. Търговски съд Виена образува производство по несъстоятелност срещу дружество ALPINE Bau GmbH, което започва като оздравително производство, но на 4 юли 2013 г. е

преквалифицирано като производство по обявяване в несъстоятелност. Г-н Stephan Riel е назначен за синдик в производството по несъстоятелност. Както следва от определението на Търговски съд Виена от 5 юли 2013 г., производството по несъстоятелност, образувано срещу дружеството ALPINE Bau GmbH, представлява главно производство по несъстоятелност по смисъла на член 3, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1346/2000 на Съвета от 29 май 2000 година относно производството по несъстоятелност (наричан по-нататък „Регламентът“).

2. На 6 август 2013 г. синдикът в главното производство по несъстоятелност [...] подава пред Okrožno sodišče v Celju искане за образуване на вторично производство по несъстоятелност срещу ALPINE BAU GMBH, Залцбург — дъщерно дружество Целъе.
3. С решение от 9 август 2013 г. Okrožno sodišče v Celju образува вторично производство по несъстоятелност срещу горепосоченото дъщерно дружество и с известие, публикувано на уебсайта на AJPES (Агенция на Република Словения за публичните съдебни регистри и свързаните с тях услуги), на 9 август 2013 г. уведомява кредиторите и ликвидаторите, че съгласно член 32 от Регламента имат право да предявят вземанията си в главното производство и във всяко вторично производство. Посочената юрисдикция поканва кредиторите да предявят в рамките на това вторично производство по несъстоятелност, в срок от три месеца, считано от публикуването на горното известие, своите вземания и други права, привилегировани или не, посочва, че последният ден за предявяване е 11 ноември 2013 г. и им напомня, че ако до изтичането на този срок те не предявят своите вземания и други привилегировани права, същите ще се погасят по отношение на неплатежоспособния длъжник във въпросното вторично производство по несъстоятелност и съдът ще отхвърли искането за предявяване по смисъла на член 296, параграф 5 или на член 298, параграф 5 от ZFPPIPP [Закон за финансовите операции, производствата по несъстоятелност и принудителната ликвидация].
4. На 30 януари 2018 г. синдикът в главното производство по несъстоятелност [...] подава в това вторично производство по несъстоятелност искане за предявяване на вземания по смисъла на член 32, параграф 2 от Регламента и иска от съда по несъстоятелността същото да бъде уважено и включено във всяко последващо разпределяне на суми на кредиторите в рамките на вторичното производство по обявяване в несъстоятелност. **[ориг. 2]**
5. С определение от 5 юли 2019 г. Okrožno sodišče v Celju отхвърля това искане като просрочено по смисъла на член 296, параграф 5 от ZFPPIPP. Юрисдикцията постановява, че предвиденият в член 59, параграф 2 от ZFPPIPP срок за подаване на акта за предявяване е изтекъл на 11 ноември 2013 г.

РЕЛЕВАНТНИ ПРАВНИ РАЗПОРЕДБИ

Право на Европейския съюз

6. Съгласно член 32, параграф 1 от Регламента всеки кредитор може да предяви вземането си в главното производство и във всяко вторично производство. Член 32, параграф 2 от Регламента предвижда, че ликвидаторите по главното и във всяко от вторичните производства предявяват в останалите производства вземанията, които са предявени в производството, за което са назначени, при положение че в това производство са защитени интересите на кредиторите, при спазване на правото на последните да се противопоставят или да оттеглят предявените вземания при условията, които са предвидени от приложимия закон. Ликвидаторът на дадено главно или вторично производство е оправомощен да участва, наравно с всеки от кредиторите, в друго производство, по-специално като взема участие в събранията на кредиторите (член 32, параграф 3 от Регламента).
7. Съгласно член 28 от Регламента, освен ако в него не е предвидено друго, приложимият закон при вторичното производство е законът на държавата членка, на чиято територия е образувано вторичното производство.

Словенското право

8. Словенският закон, който урежда производствата по несъстоятелност (*Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju*¹ [Закон за финансовите операции, производствата по несъстоятелност и принудителната ликвидация]) предвижда в член 59, параграф 2, че в рамките на производство по несъстоятелност кредиторът трябва да предяви своето вземане срещу неплатежоспособния длъжник в срок от три месеца от датата на публикуване на известието за образуване на такова производство, освен ако не е предвидено друго в параграфи 3 и 4 от този член². Ако вземането е обезпечено с право на предпочително удовлетворение, кредиторът е длъжен да предяви в производството по обявяване в несъстоятелност, в предвидения за предявяване на вземането срок, и привилегията, ако не е предвидено друго в член 281, параграф 1³, или **[ориг. 3]** в член 282, параграф

¹ Наричан по-нататък „ZFPIPP“ (Ur. List RS [Официален вестник на Република Словения] п. 126/2007 и последващи изменения).

² В тези два параграфа става въпрос за вземания, които възникват въз основа на обжалваеми или обжалвани правни актове.

³ В тази точка законът разглежда вземанията, ползващи се с привилегия в производството по принудително изпълнение, чието развитие не се влияе от започването на производство по обявяване в несъстоятелност.

2⁴ от ZFPPIPP (член 298, параграф 1 от ZFPPIPP). Ако кредитор пропусне срока за предявяване на вземането, неговото вземане към длъжника по несъстоятелността се погасява и съдът отхвърля просроченото искане за предявяване на вземането му (член 296, параграф 5 от ZFPPIPP). В случай че кредиторът не спази срока за предявяване на правото на привилегия, това право се погасява (член 298, параграф 5 от ZFPPIPP).

9. В практиката на словенските съдилища няма подобни случаи.

Австрийското право

10. Член 107, параграф 1 от Insolvenzordnung (Общ закон за производствата по несъстоятелност) предвижда, че за вземанията, които са предявени след изтичането на срока за предявяване на вземанията и не са разгледани в общото съдебно заседание за установяване на пасивите, се насрочва специално съдебно заседание за установяване на съществуването на задължения. За тези вземания се прилага член 105, параграф 1. Не се вземат предвид вземанията, които са предявени по-малко от 14 дни преди съдебното заседание за разглеждане на окончателното състояние на пасивите.

ДОВОДИ НА ЛИКВИДАТОРИТЕ

Доводи на синдика в главното производство по несъстоятелност

11. В жалбата си синдикът в главното производство по несъстоятелност отбелязва, че образуването на вторично производство по несъстоятелност е било поискано с цел да се включи в цялостната защита, предоставяна от разпоредбите в областта на несъстоятелността, имуществото, намиращо се в Словения. Възможността за образуване на вторично производство по несъстоятелност няма за цел да наложи на кредиторите в главното производство по несъстоятелност нова (допълнителна) тежест, свързана с предявяването на вземания в това ново вторично производство по несъстоятелност, нито цели, в случай на непредявяване на вземания, положението на тези кредитори да се влоши по някакъв начин (например като се приеме, че те имат право да възстановят вземанията само до размера на остатъка от масата на несъстоятелността по смисъла на член 35 от Регламента). В този смисъл следователно трябва да се тълкува разпоредбата на член 32, параграф 2 от Регламента, предвиждаща специално право на ликвидатора, каквото словенското законодателство в областта на несъстоятелността не признава, нито пък урежда. Съгласно член 32, параграф 2 от Регламента самият ликвидатор по главното производство

⁴ Тук законът урежда вземанията, ползващи се с привилегия, които могат да се реализират по извънсъдебен ред.

може да предяви вземания **[ориг. 4]** на кредиторите, които вече са предявени в главното производство, във всяко друго вторично производство, като се има предвид, че за това предявяване на вземания не съществува никакво времево ограничение. Тълкуване, което обвързва и предявяването на вземания на синдика в главното производство по несъстоятелност с местните словенски разпоредби относно предявяването на вземания, които се прилагат към кредитора, би било също така в противоречие с разпоредбите в областта на предявяването и установяването на вземанията, действащи в други държави членки (например в настоящия случай Австрия). В Австрия по отношение на предявяването и установяването на вземанията се прилагат правила, различни от действащите в Словения, което означава, че прилагането на член 32, параграф 2 от Регламента на практика би било невъзможно, ако се обвърже прилагането на тази норма с разпоредбата на член 59, параграф 2 от ZFPPIPP. Разбираемо е синдикът в главното производство по несъстоятелност да предяви само вземанията на кредиторите, които са били надлежно предявени или установени в съответствие с местното законодателство. В такъв случай поради изтичането на краткия тримесечен срок, за синдика в главното производство по несъстоятелност би било фактически невъзможно да упражни предвиденото в член 32, параграф 2 от Регламента право, тъй като в този срок вземанията на кредиторите по главното производство в Австрия все още не са били надлежно предявени, разгледани или установени. Всъщност целта на предявяването на вземанията от ликвидатора по смисъла на член 32 от Регламента е да се опрости производството и да се гарантира, че например чрез еднократно предявяване всички вземания, които вече са предявени и установени в главното производство, се прехвърлят в спомагателното вторично производство. Всъщност, що се отнася до [настоящото] главно производство, става въпрос за едно от основните производства по обявяване в несъстоятелност в Австрия, в хода на което кредиторите са предявили вземанията си през един по-дълъг период от време съгласно австрийското право. Няколко пъти в продължение на дълъг период от няколко години се провеждат съдебни заседания за установяване на вземанията, като последното съдебно заседание е проведено на 2 октомври 2018 г. Следователно, с цел ефективно прилагане на разпоредбата на член 32, параграф 2 от Регламента, спешно е необходимо при прилагането на самата разпоредба да няма ограничение в срока, който се прилага по отношение на кредиторите въз основа на разпоредбите на местната правна уредба (член 59, параграф 2 от ZFPPIPP). Регламентът, като част от правото на Съюза с директен ефект, има предимство пред текста на ZFPPIPP. Следователно не може да се приеме тълкуване, което прави невъзможно ефективното упражняване на правата на синдика в главното производство, гарантиращо защитата на правата или осигуряващо равно третиране на кредиторите. В противен случай кредиторите във вторичното производство биха се оказали в по-благоприятно положение от кредиторите в главното производство. **[ориг. 5]**

Доводи на ликвидатора във вторичното производство по несъстоятелност

12. Ликвидаторът във вторичното производство по несъстоятелност твърди, че отхвърлянето на подаденото от синдика в главното производство искане за предявяване на вземания е последица от факта, че то е направено несвоевременно по смисъла на разпоредбите на словенското право. С това решение съдът е приложил националното право в съответствие с член 4, параграф 1 от Регламента, според който ако в него не е предвидено друго, приложимият закон във всички случаи е законът на държавата членка, на чиято територия е образувано производството. Регламентът не предвижда срок, в рамките на който ликвидаторите могат да се възползват от възможността за последващо предявяване на вземания в други производства по несъстоятелност, образувани срещу същия длъжник. Тезата, че в това отношение ликвидаторите не са обвързани от никакъв срок, е в противоречие и с посочения по-горе обхват на националното право, установен в член 4, параграф 1 от Регламента. Член 32, параграф 2 от Регламента не създава специален правен институт, който да се различава от предявяването на вземанията; тази разпоредба предвижда единствено възможността ликвидаторът да предяви вземанията на кредиторите в качеството си на техен представител, от тяхно име и за тяхна сметка, което наред с общата правна теория обосновава и предвиденото в същия член условие, че кредиторите имат право да се противопоставят на това предявяване или да оттеглят своето предявяване. Процесуалните срокове, които трябва да се прилагат по еднакъв начин спрямо всички лица или които не могат да бъдат разграничавани в зависимост от представителя на кредитора, са определени, за да се гарантира редовността на производството по несъстоятелност. Тезата, че ликвидаторите в други производства по несъстоятелност, образувани срещу един и същ длъжник, не са обвързани с никакъв срок, би могла да доведе до застой в производството или да ограничи правата на кредиторите, които са извършили и е трябвало да извършат действията си в предписаните срокове. Освен това именно тълкуването, че само местните кредитори или кредиторите във вторичното производство са обвързани от преклузивен срок и само те трябва да понесат последиците от закъснелите си действия, докато кредиторите по главното производство могат свободно и по всяко време да предявят вземанията си във вторичното производство, би довело до неравно третиране на кредиторите. В разглежданото в случая вторично производство не съществуват пречки кредиторите в главното производство по несъстоятелност да подадат в предписания срок искане за предявяване на вземане; тъй като не са направили това, тълкуването, че те трябва да понесат същите последици като тези, които понасят националните кредитори в случай на несвоевременно предявяване, се оказва в съответствие с общите принципи на правото. Не може да се приеме позоваването от страна на синдика в главното производство по несъстоятелност на продължителния срок за установяване на вземанията в главното производство по несъстоятелност, тъй като член 32, параграф 2 от Регламента предвижда

последващо предявяване, в друго производство, на предявени вземания, а не на установени вземания. [ориг. б]

СЪЩИНАТА НА СПОРА

13. Определящият материалноправен въпрос е дали по отношение на предявяването в други производства от ликвидаторите по главните и всяко друго вторично производство на вземания, които вече са предявени в производството, за което са назначени тези ликвидатори, се прилагат сроковете, които се прилагат за предявяването на вземания на кредиторите съгласно законодателството на държавата, в която се провеждат тези производства, или Регламентът предвижда в член 32, параграф 2 особено право на ликвидатора да предявява вземания в други производства по несъстоятелност без никакво ограничение във времето?
14. Ако за предявяването на вземания по смисъла на член 32, параграф 2 от Регламента важат правилата за предявяване на вземания от кредиторите, предвидени в закона на държавата членка, в която ликвидаторите са предявили вземанията си, тогава в настоящия случай, на основание член 296, параграф 5 от ZFPPIPP във връзка с член 59, параграф 2 от същия закон би следвало да се отхвърли искането за предявяване на вземания, подадено от синдика в главното производство по несъстоятелност.
15. Ако за предявяването на вземания по смисъла на член 32, параграф 2 от Регламента не важат горепосочените срокове, тъй като става въпрос за специално право на ликвидатора, за което не се прилага срокът, приложим за предявяването на вземанията на кредиторите, би следвало предявяването да се вземе предвид и да се включат вземанията при последващото разпределяне на масата на несъстоятелността в рамките на вторичното производство по несъстоятелност.

МОТИВИ ЗА ПРЕЮДИЦИАЛНИЯ ВЪПРОС

16. Поставеният въпрос е от съществено значение за продължаването на вторичното производство, тъй като в зависимост от отговора, който ще бъде даден, кредиторите, които са предявили вземания в главното производство по несъстоятелност, ще участват или няма да участват в последващите разпределения на масата на несъстоятелността във вторичното производство. Прегледът на практиката на Съда на ЕС показва, че Съдът все още не се е произнасял по подобен случай. Освен това прилагането на правото на Съюза не е толкова ясно, че да не подлежи на никакво съмнение (доктрината за „acte clair“, дело C-283/81 – CILFIT⁵).

⁵ ECLI:EU:C:1982:335.

17. От една страна, за целите на тълкуването на член 32, параграф 2 от Регламента следва да се изходи от целта, преследвана с образуването на вторично производство по несъстоятелност. Съображение 19 [ориг. 7] от Регламента гласи, че вторичното производство по несъстоятелност може освен да защитава местни интереси, да служи и за други цели. Например, в случай че имуществото на длъжника е прекалено сложно за цялостно управление или когато разликите между съответните правни системи са толкова големи, че могат да възникнат трудности от разширяването на действието на закона на държавата, в която е образувано производството по несъстоятелност, и в другите държави, в които се намира имущество на длъжника. По тази причина синдикът в главното производство по несъстоятелност може да поиска образуването на вторични производства в интерес на ефективното управление на имуществото.
18. В съображение 20 от Регламента се подчертава, че главното и вторичните производства по несъстоятелност могат да допринесат за ефективното осребряване на масата на несъстоятелността на неплатежоспособния длъжник, само ако всички текущи паралелни производства са координирани. Главното условие тук е тясното сътрудничество между различните ликвидатори, което трябва да включва по-специално достатъчен обмен на информация. За да се гарантира господстващата роля на главното производство по несъстоятелност, на ликвидатора по това производство следва да бъдат предоставени широки възможности да влияе върху висящите по същото време вторични производства.
19. Съгласно съображение 21 от Регламента всеки кредитор, чието обичайно пребиваване, местоживеене или седалище според устройствения акт се намират в Съюза, има право да предяви вземанията си срещу имуществото на длъжника във всяко текущо производство по несъстоятелност в рамките на Съюза. Въпреки това, с цел равно третиране на кредиторите разпределението на масата на несъстоятелността трябва да се координира. Всеки кредитор трябва да може да запази това, което е получил вследствие на производството по несъстоятелност, но не следва да има възможност да участва в разпределението на масата на несъстоятелността, което се извършва в рамките на различно производство, докато кредиторите от един и същ ред не получат равностойна част от техните вземания.
20. От изложените по-горе съображения следва, че Регламентът има за цел да даде възможност за ефикасно и ефективно функциониране на презграничните производства по несъстоятелност⁶, да осигури еднакво

⁶ Решение на Съда по дело C-116/11, Bank Handlowy и Ryszard Adamiak (ECLI:EU:C:2012:308).

третиране на кредиторите в Съюза, както и да подобри реализирането на правата им⁷.

21. Регламентът създава в рамките на материята, попадаща в неговия обхват, единни правила за случаите на стълкновение на закони, които да заменят в рамките на обхвата им националните норми на международното частно право [ориг. 8]⁸. Доколкото не е предвидено друго, следва обаче да се прилага правото на държавата членка, в която е образувано производството по несъстоятелност (*lex concursus*), което би следвало да важи по отношение на главните производства, но и на местните производства. Съображение 23 от Регламента гласи, че *lex concursus* определя всички последици от производството по несъстоятелност, процесуални и материалноправни, и урежда всички условия за образуването, провеждането и приключването на производството по несъстоятелност. На тези изисквания отговаря член 28 от Регламента, който предвижда, че освен ако в него не е предвидено друго, приложимият закон при вторичното производство е законът на държавата членка, на чиято територия то е образувано. Какво попада в обхвата на приложимия закон е уредено в член 4, включен в общите разпоредби. В тези рамки се включват по-специално предявяването, установяването и приемането на вземанията [член 4, параграф 2, буква з) от Регламента] и разпределението на приходите от осребряването на имуществото (член 4, параграф 2, буква и) от Регламента).
22. Извън твърдението, че ликвидаторите в главното и във всяко от вторичните производства могат да предявят в останалите производства вземанията, които са предявени в производството, за което са назначени (с изключение на въвеждането на допълнително условие и запазването на правото, полагащо се на кредиторите), член 32, параграф 2 от Регламента не съдържа норми, които позволяват недвусмислено да се направи извод по какъв начин трябва да бъде разгледано предявяването на вземанията. Не е ясно също така дали предвидените в словенското право срокове за предявяване на вземанията на кредиторите, включително последиците от несвоевременно предявяване, са валидни и за предявяването от ликвидаторите по смисъла на член 32, параграф 2 от Регламента.
23. ZFPPIPP не урежда положението, посочено в член 32, параграф 2 от Регламента. Това положение не се разглежда и в производството по разпределяне на масата на несъстоятелността. При общото разпределение на масата на несъстоятелността се вземат предвид само вземанията, които в рамките на производство по несъстоятелност са били предявени своевременно⁹, както и изрично посочените привилегирани вземания и

⁷ Решение на Съда по дело C-47/18, Skarb Państwa Rzeczpospolite Polskie (ECLI:EU:C:2019:754).

⁸ Съображение 23 от Регламента.

⁹ Член 358 от ZFPPIPP.

вземанията, свързани с плащането на данъци, които не трябва да се предявяват в производството по несъстоятелност и се считат за предявени в срок¹⁰. Тези вземания се вписват от ликвидатора в основния списък или в допълнителния списък на установените вземания.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

24. Тълкуването, дадено от Съда на Европейския съюз ще позволи на съда, който разглежда жалбата, **[ориг. 9]** да вземе решение, съответстващо на целта, преследвана от член 32, параграф 2 от Регламента.

ПРЕЮДИЦИАЛЕН ВЪПРОС

25. С оглед на гореизложеното, на основание член 267, втора алинея и във връзка с първа алинея, буква б) от Договора за функционирането на Европейския съюз, *Višje sodišče v Ljubljani* отправя следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли член 32, параграф 2 от Регламент № 1346/2000 да се тълкува в смисъл, че по отношение на предявяването на вземания във вторично производство от ликвидатора по главното производство по несъстоятелност се прилагат разпоредбите относно сроковете за предявяване на вземанията на кредиторите и относно последиците от несвоевременното предявяване съгласно закона на държавата, в която се провежда вторичното производство?“

[...]

¹⁰ Член 296, параграф 6 от ZFPPIPP.